

Градење посветла иднина:

Промовирање, заштита и подобрување на менталното здравје на младите во Европа

Во нивната транзиција кон зрелоста, додека минуваат низ промена на социјалните односи поврзани со семејството и врсниците, **младите луѓе** на возраст помеѓу 15 и 24 години се соочуваат со одлуки од големо значење во врска со кариерата и образованието. Неможноста да се справат со промената на средината, како и со ограничувачките стандарди промовирани од страна на општеството, може да предизвика големо напрегање на умот на младите луѓе. Без правилен одговор, тоа може да се претвори во различни нарушувања кои можат да го попречат квалитетот на живот на поединецот и да постават колективно оптоварување врз економијата.

Менталните нарушувања како што се *анксиозност, депресија, нарушувања во исхраната* итн., се прикажани од страна на Светската здравствена организација (СЗО) дека во 2016 година се јавуваат кај најмалку 27% од младото возрасно население. Според СЗО, половина од сите болести на менталното здравје започнуваат на возраст од 14 години и три четвртини до средината на 20-тите. Проблемите со менталното здравје, а особено депресијата, се сметаат за најголема причина за оптовареност со болест кај младите луѓе.

За да се справи со овие предизвици, Европската унија (ЕУ) заедно со СЗО прави значајни напори со воведување на ***Европскиот акционен план за ментално здравје 2013-2020***, кој содржи четири основни цели за промоција на менталното здравје во светот, вклучувајќи и обезбедување на расположливи и достапни услуги за ментално здравје. Министерите од ЕУ подоцна имаат постигнато согласност за ***Заеднички акционен план за ментално здравје***, додека Европската комисија (ЕК) го формираше ***ЕУ Компасот за акција за ментално здравје и благосостојба***, како платформа за собирање, анализа и размена на информации низ цела Европа.

Наспроти позитивните напори, преостануваат значителни предизвици. Низ ЕУ, само мал број на млади луѓе со ментални нарушувања можат целосно да имаат

корист од соодветни третмани. Јазот помеѓу расположливите решенија и недостатокот на имплементација може да се намали преку попрецизни и навремени методи за идентификација и понатамошно упатување на лекување. Освен тоа, иако бројот и квалитетот на понудените услуги за поддршка значително е зголемен и подобрен, вкупниот број на млади луѓе кои се одлучуваат да побараат помош преку овие канали се бори да ја реализира постоечката понуда, главно поради стравот од страм и стигматизација, истакнувајќи ја потребата за нови методи кои би можеле поефективно да допрат до младите луѓе.

"Јас топло посакувам Социјалниот Столб да го вклучи принципот според кој „секој има право на навремен пристап на достапна превентивна и куративна здравствена заштита со добар квалитет“; и да ја препознае улогата на универзален пристап до заштита и лекување со добар квалитет, кост-ефективно обезбедување на заштита, здравствена промоција и превенција на болести. Ова е само почеток. Сеуште имаме долг пат да изодиме за да го вградиме здравјето во сите политики и да добиеме широк опсег на политики вклучувајќи го образованието, маркетингот, земјоделството, оданочувањето – да создаваат резултати во корист на здравјето.

Vytienis Andriukaišis, Европски комесар за Здравје и Безбедност на храната

Ноември 2017

„Трошејќи само 3% од нашите буџети за здравство на превенција, споредено со 80% на лекување на болести, едноставно не е доволно, (...) И ние треба да ги осветиме здравствената промоција и превенцијата на болести во сите сектори на политиката за да го подобриме здравјето на народот и за да го намалиме притисокот врз здравствените системи. Ова се само неколку од дијагнозите кои произлегуваат од нашиот Извештај за состојбата на здравјето во ЕУ во 2017.“

Vytienis Andriukaišis, Европски комесар за Здравје и Безбедност на храната

Ноември 2017

Декември, 2017

Извор: [Public Policy Exchange.co.uk](http://PublicPolicyExchange.co.uk)

Подготвил: Бранка Крстев, дипл. социјален работник